

Forbud mot kvikksølv i lysrør - RoHS-direktivet

Sunniva H. Frøyland, Miljødirektoratet

Statusmøte hos NVE

September 2023

RoHS-direktivet

- Produktforskriften kap. 2a
- Regulerer visse farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter (EE-produkter)
- Krav til merking og annen dokumentasjon
- Omfatter 11 EE-produktkategorier

EE-produktkategorier

1. Store husholdningsapparater
2. Små husholdningsapparater
3. IT- og telekommunikasjonsutstyr
4. Forbrukerutstyr
- 5. Belysningsutstyr**
6. Elektrisk og elektronisk verktøy
7. Leketøy, fritids- og sportsutstyr
8. Medisinsk utstyr som definert i forskrift 15. desember 2005 nr. 1690 om medisinsk utstyr, og som også er elektrisk og elektronisk utstyr.
9. Overvåkings- og kontrollinstrumenter, herunder industrielle overvåkings- og kontrollinstrumenter konstruert utelukkende for industriell og yrkesmessig bruk
10. Salgsautomater
11. Annet elektrisk og elektronisk utstyr som ikke omfattes av noen av de ovennevnte kategorier.

Forbud mot visse stoffer

- bly
- kadmium
- seksverdig krom
- **kvikksølv**
- bromerte flammehemmere (PBB og PBDE)
- ftalater (DEHP, BBP, DBP, DIBP)

Unntak - vedlegg 1 og 2

- Vedlegg 1: Bruksområder som er unntatt fra forbudet i §2a-3
- Vedlegg 2: Bruksområder som er unntatt fra forbudet i §2a-3 som gjelder særskilt for medisinsk utstyr og overvåkings- og kontrollinstrumenter
- Alle unntak er tidsbegrensede (3, 5 eller 7 år)

Kvikksølv i lysrør

- Har lenge vært forbud mot kvikksølv i EE-produkter
- Har vært unntak for flere typer lysrør
  - Flere utløp i 2023 (feb. og aug.)
  - Ikke fornyet pga. kvikksølvfrie alternativer

Foto: Anne Sofie Gjestrum/ Miljødirektoratet.

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)

Vedlegg til kapittel 2a

0 Tilføyd ved [forskrift 26 juni 2013 nr. 811](#) (i kraft 1 juli 2013).

Vedlegg 1

Bruksområder som er unntatt fra forbudet i § 2a-3

Unntak		Unntaket gjelder i perioden:
1	<i>Kvikksølv i (kompakte) lysrør med én sokkel, høyst (per brenner):</i>	
1(a)	For generelle belysningsformål < 30 W: 2,5 mg	Utløper 24. februar 2023
1(b)	For generelle belysningsformål ≥ 30 W og < 50 W: 3,5 mg	Utløper 24. februar 2023
1(c)	For generelle belysningsformål ≥ 50 W and < 150 W: 5 mg	Utløper 24. februar 2023
1(d)	For generelle belysningsformål ≥ 150 W: 15 mg	Utløper 24. februar 2023
1(e)	For generelle belysningsformål med rund eller kvadratisk utforming og rørdiameter ≤ 17 mm: 7 mg	Utløper 24. februar 2023
1(f)-I	For lamper utformet for å sende ut lys hovedsakelig i det ultrafiolette spekteret: 5 mg	Utløper 24. februar 2027
1 (f)-II	For spesielle formål: 5 mg	Utløper 24. februar 2025
1(g)	For generelle belysningsformål < 30 W med en levetid på minst 20 000 timer: 3,5 mg	Utløper 24. august 2023
2(a)	<i>Kvikksølv i rette lysrør med to sokler for generelle belysningsformål, høyst (per lampe):</i>	
2(a)(1)	Trifosforlysrør med normal levetid og rørdiameter < 9 mm (f.eks. T2): 4 mg	Utløper 24. februar 2023
2(a)(2)	Trifosforlysrør med normal levetid og rørdiameter ≥ 9 mm og ≤ 17 mm (f.eks. T5): 3 mg	Utløper 24. august 2023
2(a)(3)	Trifosforlysrør med normal levetid og rørdiameter > 17 mm og ≤ 28 mm (f.eks. T8): 3,5 mg	Utløper 24. august 2023
2(a)(4)	Trifosforlysrør med normal levetid og rørdiameter < 28 mm (f.eks. T12): 3,5 mg	Utløper 24. februar 2023
2(a)(5)	Trifosforlysrør med lang levetid (≥ 25 000 h): 5 mg.	Utløper 24. februar 2023
2(b)	<i>Kvikksølv i andre lysrør, høyst (per lampe):</i>	
2(b)(1)	Lineære halofosfatlamper med rør > 28 mm (f.eks. T10 og T12): 4 mg	Utløp 13. april 2012

Dette gjelder:

- T2-lysrør (utløp februar 2023)
- T12-lysrør (utløp februar 2023)
- Flere kompaktlysrør (CFL) (utløp februar og august 2023)
- Noen lavtrykksutladningslamper (utløp februar 2023)
- Noen høytrykksnatriumlamper (utløp februar 2023)
- T5-lysrør (utløp august 2023)
- T8-lysrør (utløp august 2023)

Hva betyr dette?

- Kan ikke produsere eller importere nye lysrør etter at forbudene begynte å gjelde
- Kan selge ut det som allerede er på lager
- Ikke nødvendig å skifte ut lysrør man har